

Yleisten kirjastojen Finna- tapaaminen

Kirjastojen kuulumiset

Kehityksen ajankohtaiset

Ajankohtaista Finnassa

Serafia Kari 25.11.2022

12.45 Yhteyksien testituokio

13.00 Tilaisuuden aloitus

13.05 Ajankohtaista Finnassa

- Ohjausryhmän työpajan tuloksia
- Naxos Music Library Finna-verkkokirjastossa (Eero Vuola)
- Äänikirja-aineistotyyppi
- Finna 10 vuotta 2023
- Lyhyitä tietoiskuja

Tauko 10 min

14.25 Kehityksen ajankohtaiset

- Evästemuutoksien vaikutus tilastointiin
- Kirkannasta tulevat yhteystiedot
- Pop-over demo

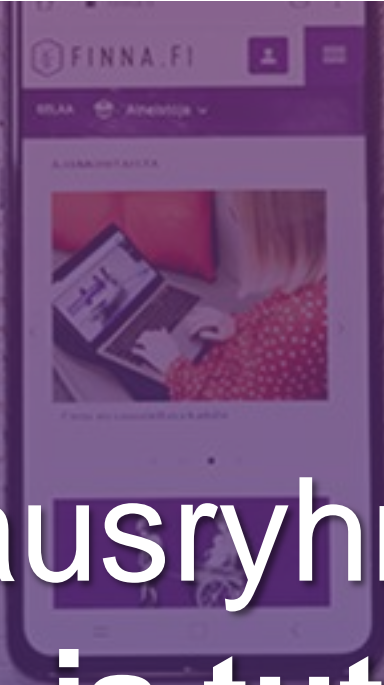
14.55 Kirjastojen kuulumiset

- Helmetin terveiset testailusta
- Vaskin ruudunlukija testailut
- Muita kuulumisia

Ajankohtaista Finnassa

Photo by Ruvim Noga on Unsplash

Finnan ohjausryhmän työpaja Finna ja tutkimus

Teema 1

Finnan aineistojen käytöstä dataintensiivisen ihmistieteen tutkimuksen kohteena

Teema 2

Suomalaisen tutkimuksen näkyvyys ja Finnan rooli tutkimuksen näkyvyyden edistämisessä

Osallistujat saivat valita etukäteen kumpaa teemaa haluavat työstää ja keskittyivät työpajan aikana pääasiassa jompaankumpaan aiheeseen.

Teema 1

Finnan aineistojen käytöstä dataintensiivisen ihmistieteen tutkimuksen kohteena

- **Metatiedon rikkaus** on hyvin tärkeää
- **Tiedon tulkinta oikeassa kontekstissa** on erittäin tärkeää tutkijalle. Dataintensiivisten ihmistieteiden näkökulmasta, Finnan kautta on huonosti saatavilla, monellakin tasolla.
  - Onko aineistoja aikoinaan talletettu edustavasti / aineiston mahdolliset biakset / mitä digitoimatta jne.
  - Kuvailumerkintöjen käytännöt & merkitykset ja miten ne ovat muuttuneet ajan kuluessa

- **Digitaalisten objektien** käsittely automaattisin keinoin on hankalaa (objektiin linkitystavat eivät yhtenäisiä)
- **Vuoropuhelua** ei juurikaan vielä tapahdu tutkijoiden, Finnan ja aineistontarjoajien välillä

Lähitulevaisuudessa

- Vuoropuhelun mahdollistaminen tutkijoiden, Finnan ja aineistontarjoajien välillä
- Metatietojen kehittäminen
  - Ensimmäisenä voisi parantaa aineistontarjoajien linkitystä myös rajapintojen kautta haetussa datassa
  - Tekniset metadatat

Pidemmällä aikavälillä

- Finnan (ja aineistontarjoajien) tulisi helpottaa pääsyä digitaalisiin objekteihin

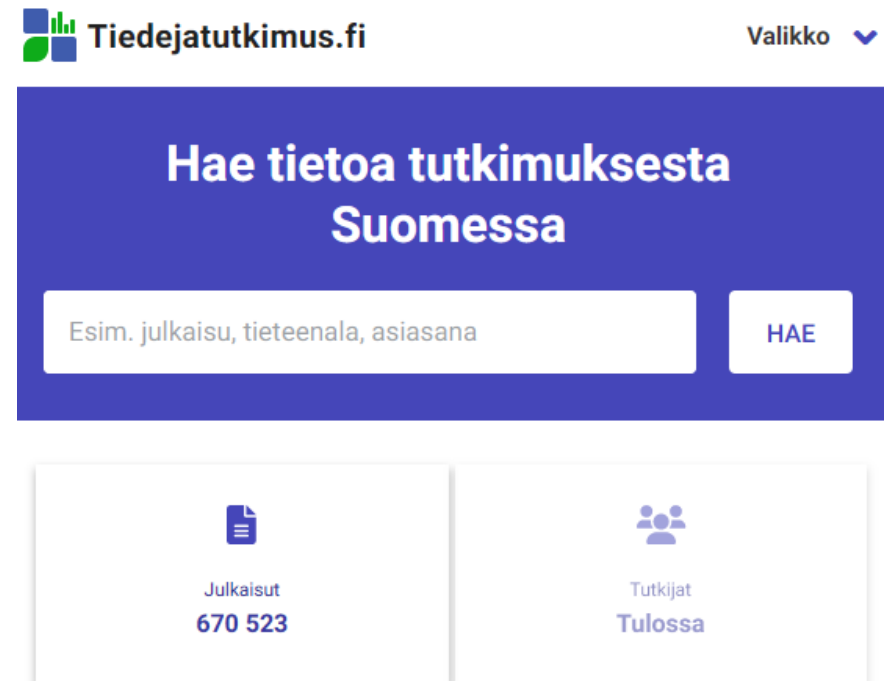
Teema 2

Suomalaisen tutkimuksen näkyvyys ja Finnan rooli tutkimuksen näkyvyyden edistämisessä

Finnan erityisroolin yhteiskunnalle nähtiin muodostuvan kahdesta tekijästä ja niiden yhdistelmästä:

1. Tieteellisiä julkaisuja yhteen kokoavana palveluna
Finnalla on merkittävä rooli tutkitun tiedon löydettävyyden edistäjänä
2. Finna tavoittaa / voi tavoittaa tiedemaailman ulkopuolista suurta yleisöä.

- Työpaja nosti esiin, että tulisiko löytyä myös tieto ei avoimista suomalaisista julkaisuista, kunhan niihin voitaisiin liittää selkeät ohjeet kuinka toimia jos halua saada käsiinsä kyseisen julkaisun
- Integroituminen muihin palveluihin: **Tiedejatutkimus.fi**:n kautta nähtiin mahdollisuuksia kasvattaa kattavuutta

The screenshot shows the homepage of Tiedejatutkimus.fi. At the top left is the logo and name 'Tiedejatutkimus.fi'. At the top right is a 'Valikko' (Menu) dropdown arrow. The main heading is 'Hae tietoa tutkimuksesta Suomessa' (Search for research information in Finland). Below this is a search input field with the placeholder text 'Esim. julkaisu, tieteenala, asiasana' and a 'HAE' (SEARCH) button. At the bottom, there are two summary cards: 'Julkaisut 670 523' (Publications 670 523) and 'Tutkijat Tulossa' (Researchers on the way).

- **Kattavuuteen** tähtäävä työ aineistontarjoajien kanssa.
- **Käytettävyyteen ja lähestyttävyyteen panostaminen** (edellytys, että palvelu oikeasti löytää käyttöön).
- **Tunnettuuden lisääminen suuren yleisön parissa** panostamalla markkinointiin.
  - Uutena haluttiin nostaa esiin rooli tiedekasvatuksessa

Täysi tuloskoonti Finna konsortion
ohjausryhmän kokousmuistioissa

FINNA

Äänikirja- aineistotyyppi

Äänikirjat siirtyvät Kirjojen alatyypiksi

- Äänikirjat siirtyvät äänitteiden alta Kirja-aineistotyyppin ala-aineistotyyppiksi
- Äänikirjalla on lisäksi itsellään omat ala-aineistotyyppinsä
  - CD-äänikirja
  - Verkkoäänikirja
  - Kasettiäänikirja
  - Muu äänikirja
  - Testissä: Daisy-äänikirja
- Ala-aineistotyyppit on määritelty erityisesti nimiön ja 007 kentän merkkipaikkojen perusteella

Sound/NonMusicalCD

→ **Book/AudioBook/NonmusicalCD**

- nimiö merkkipaikka 6: i
- 007 merkkipaikka 0: s
- 007 merkkipaikka 1: d
- (007 merkkipaikka 13: d) TAI (007 merkkipaikka 6: g JA 007 merkkipaikka 10: m)

- Daisy-äänikirjojen erottelu on tällä hetkellä testauksessa
- Testikannassa näkyy, että Daisy-äänikirjoja on melkein yhtä paljon kuin muita äänikirjoja yhteensä
- Daisy-äänikirjat tulevat Äänikirjojen alaineistotyypiksi: pois rajaaminen tapahtuu valitsemalla muut halutut äänikirjatyytit

Kun äänikirja-aineistotyyppi tulee: muistilista

- **Finnan sähköpostilistalla** tiedotetaan, ennen kuin uusi aineistotyyppi laitetaan toimintaan
- **Asiakaswikiin tulee ohjeistus**, jossa kerrotaan millä perusteilla aineistotyyppi ja alatyypit on muodostettu
- **Testatkaa omilla aineistoilla:** vaikuttaako siltä, että äänikirjoista löytyvät ne, jotka sieltä pitääkin
→ palautetta kummallisuuksista finna-postiin
- **Finna-verkkokirjaston päivittäminen:** onko vanhoja linkkejä tai rajauksia, joissa äänikirjat ovat mukana?

Finna 10

Vuonna 2023 juhlitaan pyöreitä!

- Juhlistetaan Finnaa yhdessä asiakasorganisaatioiden ja käyttäjien kanssa
- Tarjoataan mahdollisuus omien aineistojen ja näkymän esiin nostamiseen
- Innostetaan käyttäjiä Finnan aineistojen pariin
- Tuodaan esiin Finnan yhteiskunnallista merkittävyyttä
- Tavoitellaan mahdollisimman suurta näkyvyyttä

Tulkaa mukaan juhlahumuun

- Seuraa Finnan postituslistaa: keräämme joulukuussa 2022 juhlintaan osallistuvien organisaatioiden yhteystietoja.
Ilmoittaudu mukaan!
- Materiaaleja asiakaswikiin helmikuussa 2023
- Viestintää Finna postituslistalla koko vuoden

FINNA

Suuri käyttäjäkysely tulee taas!

Mitä, missä, milloin?

- Finna tekee joka toinen vuosi suuren käyttäjäkyselyn kaikissa Finnan alustaa käyttävissä näkymissä
  - Vuoden 2021 kyselyn raportti [täällä](#)
- **Seuraava käyttäjäkysely tehdään tammi-helmikuussa 2023**
  - Kyselyyn liittyvä pop-up-komponentti tuodaan keskitetysti kaikkiin näkymiin tammikuun 2023 julkaisun yhteydessä ja poistetaan keskitetysti helmikuun julkaisun yhteydessä kuten aiemminkin
  - Näkymän ylläpitäjät: Tarkastakaa tammikuun julkaisun yhteydessä, että pop-up elementti ei konfliktoi kolmansien osapuolten tarjoamien elementtien (esim. chat) kanssa, mikäli sellaisia käytössä

- Finna analysoi ja tuottaa yhteenvetoraportin tuloksista kevään aikana
- Organisaatioiden on mahdollista saada pyynnöstä omien näkymiensä raaka-datat heti kyselyn sulkeuduttua (pyynnöt Finna-posti@helsinki.fi)

Tietoisku: Finnan käytettävyyden kuulumisia 8.12.2022

- Klo 13.00-14.35
- Syksyn käytettävyydestien tuloksia

Hallintaliittymän kyselytunti 1.12.2022

- Kirjastot klo 9.50-12.00
- Laittakaa mieluusti etukäteen kysymyksiä

Uuden Finna-version demo 9.12.

- Klo 10, tallenne tulee Moodleen

Finnan koulutusvideot

- Löytyvät [Finnan Moodle-alustalta](#)
- Videot näkee vierailijana, joten et tarvitse erillisiä tunnuksia

Airut-hanke etenee, Finna seuraa

- Hankkeessa on tutkittu, miten kaukolainaus saataisiin sujuvaksi Varastokirjaston suuntaan
- Tarkoituksena on, että asiakas pystyy mahdollisimman helposti tekemään kaukolainan itsenäisesti, ja tieto kulkee automaattisesti
- Aiemmin Finnaan on toteutettu kaukolainan tilauslomake Varastokirjastoon
- Nyt mietitään miten tieto saataisiin kulkemaan myös kirjastojärjestelmästä toiseen mahdollisimman automaattisesti
- ReShare-järjestelmää testataan kaukolainajärjestelmänä kirjastojen välille

- Toiveena on saada haku kohdistumaan viitetietojen lisäksi myös julkaisuarkistojen kokoteksteihin
- Kokeiltu Doria-julkaisuarkistoaineistoilla 2022
- Hakutulossivulla saatava näkyviin, mihin haku on kohdistunut
- Vaatii lisää palvelinkapasiteettia
- Varmistuu alkuvuodesta 2023, voidaanko aloittaa työstöä

Photo by Ruvim Noga on Unsplash

Kehityksen ajankohtaiset

- Evästeillä on tuettu Finna-käyttöliittymissä tärkeiden ja välttämättömien asioiden kuten esim. tiettyjen käyttöliittymätoimintojen mahdollistaminen ja kävijätilastojen kerääminen.
- Työkaluna seurannassa on toiminut Matomo
- Lähes kaikissa organisaatioissa evästeiden hyväksyntä tuli käyttöön 1.11. Tämän jälkeen Matomon käyntimäärien mittaaminen ei ole ollut niin kattavaa kuin uusi palvelin pohjainen

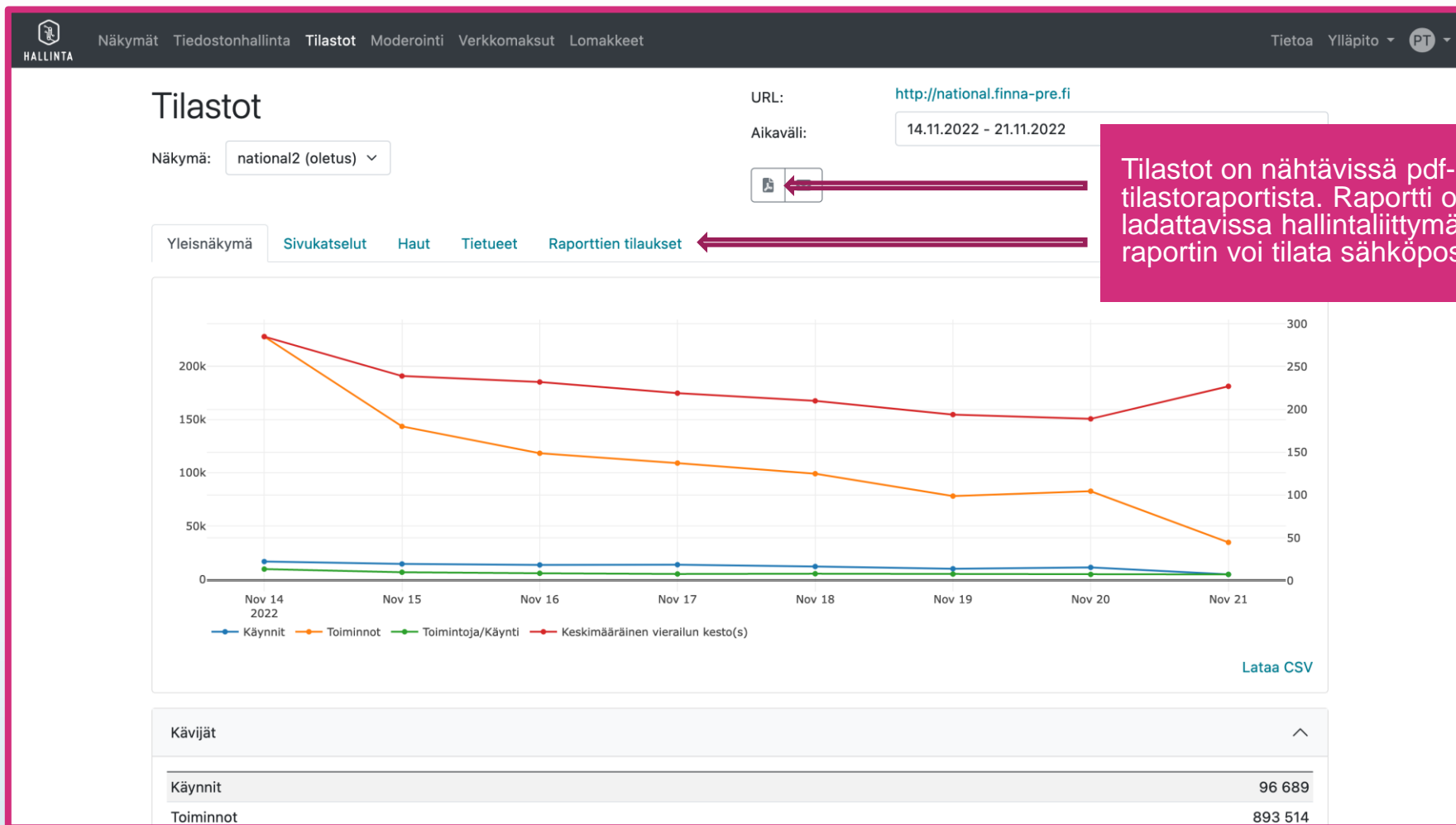

- Uusi mittaustapa on kehitetty, koska **käyttäjät pystyvät nykyään kieltäytymään muista kuin välttämättömistä evästeistä.**
- Uudella mittaustavalla pystytään saamaan paremmin tietoa useista näkymistä yhtäikää
  - Auttaa kun tulevaisuudessa kehitetään trendiraportin automatisointia
- **Matomo tulee säilymään edelleen tarpeellisena työkaluna käytönseurannassa.** Sillä pääsee pureutumaan syvemmin käyttöön kuin uudella palvelinpohjaisella tilastoinnilla.
- Evästeistä riippumatonta käyttödataa on tallennettu 26.5.2022 alkaen.
  - Organisaatio voi itse valita esimerkiksi kesäkuusta 2022 alkaen minkä tahansa kuukauden jolloin vaihtaa käyttämään palvelinpohjaista käyttödataa

- Uusi käytönseuranta sisältää tietoa siitä mitä **sivuja** ja **tietueita** käyttäjät ovat katsoneet, sekä tietoa **istuntojen** määrästä.
- Matomon käynnit ja palvelin pohjaisen tilastoinnin **istunnot** muistuttavat toisiaan: molemmilla mitataan käytännössä sitä kuinka paljon käyntejä sivuilla on ollut. Mutta ne eivät ole aivan sama asia.
  - Matomossa uusi käynti alkaa puolen tunnin inaktiivisuuden jälkeen, mutta tietokantapohjaisessa sessio kestää niin pitkään kuin käyttäjällä on selain auki Finnan sivulla.

- Kaikissa tilastoissa instituutio, näkymä, päivämäärä, tapahtumien lukumäärä ja tieto siitä, onko aiheuttaja crawler, bot tms.
- Tietueiden katseluissa puolestaan backend (esim. Solr, Primo tms.) ja tietolähde (esim. vaski, jykdok).
- Tarkassa tietuetilastossa tietueen id, formaatti, käyttöoikeusluokka, verkossa saatavilla olevuus.
- Näin voidaan **tulevaisuudessa** saada evästeiden hylkäämisestä huolimatta esim. tietoa siitä kuinka paljon näkymän avoimissa kuvaaineistoissa on ollut katseluja jne.
- Nykyisissä PDF tulosteessa ei ole kuin summat.
→ **Parannukset tulossa ensi vuonna**

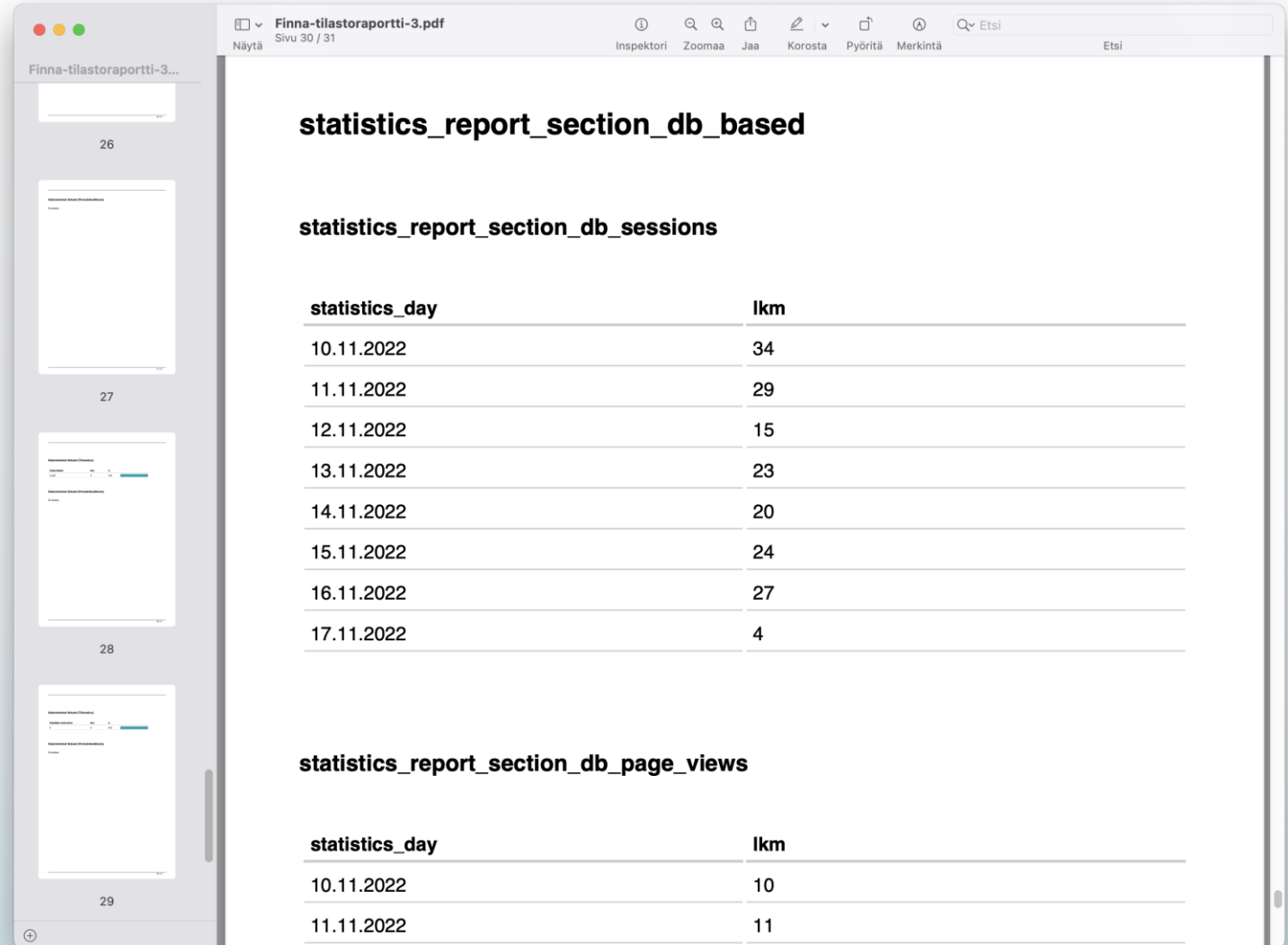
Tietokantaan tallennetut tilastot

Tilastot on nähtävissä pdf-tilastoraportista. Raportti on ladattavissa hallintaliittymästä tai raportin voi tilata sähköpostiin.

Tietokantaan tallennetut tilastot (raportti)

- Tallennetut tilastot nähtävissä PDF-tilastoraportin lopussa. Raportin alussa nykyiset Matomo-tilastot.
- PDF-tilastoraporttiin tulee kolme eri tilastoa: sessiot, sivukatselut ja tietuekatselu.
- Raporttia voi rajata aikavälillä
- Raportti ryhmitellään siten, että jos valittu ajanjakso on alle kuukauden, raporttiin tulee päiväkohtaiset luvut, jos alle vuoden, kuukausikohtaiset ja jos yli vuoden, vuosikohtaiset.

The screenshot shows a PDF document with a table of statistics. The table is titled 'statistics_report_section_db_based' and contains two sections: 'statistics_report_section_db_sessions' and 'statistics_report_section_db_page_views'. Each section has a table with columns 'statistics_day' and 'lkm'.

statistics_report_section_db_based	
statistics_report_section_db_sessions	
statistics_day	lkm
10.11.2022	34
11.11.2022	29
12.11.2022	15
13.11.2022	23
14.11.2022	20
15.11.2022	24
16.11.2022	27
17.11.2022	4

statistics_report_section_db_page_views	
statistics_day	lkm
10.11.2022	10
11.11.2022	11

Ohjeistetaan tarkemmin seuraavan
julkaisun yhteydessä ja esitellään
julkaisun demossa 9.12.

Henkilökunnan tiedot tulevat kirjastohakemistosta

- Henkilökunnan tiedot tulevat nykyään kirjastohakemistosta palvelupisteen sivulle Finnassa
- Tiedot ovat aikaisemminkin näkyneet ainakin mm. kirjastohakemistossa
- Sähköpostiosoitteisiin on pyritty tekemään kaikki mahdollinen, jotta ei pystyisi hyödyntämään roskapostituksessa
- Jos tietoja ei halua julkisiksi, kannattaa tarkistaa mitä Kirkantaan on syötetty

Pääkirjastossa ei ole käytössä palautuslaatikkoa tai -luukkuja.

PALVELUT

Laitteisto

Kopiointi, tulostus ja skannaus

Tietokoneet

Tilat

Avolava

Bändihuone/studio

Holvi-työskentelytila

Kokouksetilat

Lukusali

Mediahuone

Näyttelytilat

Soittuhuone

Työskentelytilat

Palvelut

Editointi- ja digitointi

Langaton verkko (Wi-Fi)

Musiikin kuuntelu

Omatoimikirjasto

Piano

HENKILÖKUNTA

Nimi	Työnimike	Yhteystiedot
Eliisa Erkamo	Kirjastovirkailija	eliisa.erkamo@hameenlinna.fi 050 572 3586
Asko Fagerlund	Kirjastonhoitaja	asko.fagerlund@hameenlinna.fi 040 868 6043
Markku Henttonen	Kirjastovirkailija	markku.henttonen@hameenlinna.fi 050 375 1157
Seija Hynninen	Kirjastovirkailija	seija.hynninen@hameenlinna.fi 050 449 7431
Irmeli Isokiviärvi	Palvelunäällikkö	irmeli.isokiviarvi@hameenlinna.fi

- Mobiilikehittämiseen liittyvät tehtävät syksyllä keskeytyneet henkilöstömuutoksien ja kehityksen rajallisten resurssien vuoksi
- Työn alla (siirtyy 2023 puolelle)
  - Käyttäjän pysyminen kirjautuneena mobiilissa
  - Suosikkilistojen valinta paremmin esille mobiilissa
  - ServiceWorkerin testaus Finnassa

Uudet hakutoiminnot Finna.fi:ssä ja omissa näkymissä

Uudet hakutoiminnot

Tietueiden rikastukset

Finna-tapaamiset, Piia Naukkarinen, 2022

- Popover-toiminto käyttöön aineistosivulle ja hakutulossivulle.
- Eri asia kuin popup (ei voi esimerkiksi estää selainasetuksilla).
- Hakuja monipuolistetaan seuraavilla kohteilla:
  - **Toimijat (henkilö, yhteisö, suku)**
  - **Paikat**
  - Aiheet (ei finna.fissä toistaiseksi)
- Hakuominaisuuksista on myös tehty käytettävyydestä

Seitsemän veljestä

Kirja

Kivi, Aleksis ▲, kirjoittaja, 1834-1872 ;

P

e

Kivi, Aleksis

Lisätiedot

Hae tekijöistä

Hae aiheista

Sulje

NÄYT

lut (C

- Hae **tekijänä**
- Hae **aiheena**
- Hauissa painotus ko. toimijan tunnisteeseen

Tulossa

Toimijasivu = Oma sivu niille toimijoille, joilla on tietue toimijaindeksissä.

Henkilö

Edvin Laine

Tekijänä **69 teoksessa**

Näyttelijä, ohjaaja, teatterinjohtaja

Edvin Laine (1905-1989) oli suomalaisen teatterin ja

LISÄÄ ▾

Syntymäaika 13.07.1905

Syntymäpaikka Iisalmi

Kuolinaika 18.11.1989

Kuolinpaikka Helsinki

Palkinnot Jussi-palkinto 1953 parhaasta

- **Rikastuksessa lisättävät tiedot**
  - Ohjaustermit
  - Kieliversiot eli muunkieliset termit
    - Suomi
    - Ruotsi
    - Englanti
    - Pohjoissaame
- Lähteenä pääosin Finto-palvelu

Tavoitteena erityisesti
näyttää rikastetut termit
käyttäjille

Rikastettujen termien perusteella
tehtävistä hauista vähemmän
hyötyä kuin esim. toimijoiden
kohdalla

Popover-käytönoton ohjeet omissa näkymissä:

- [Popover-toiminnon käyttöönotto](#)

Perustietoa rikastuksista Finnan indeksiin:

- [Tietueiden rikastus Finnan indeksiin](#)

Photo by Ruvim Noga on Unsplash

Kirjastojen kuulumiset

Turun kirjasto (Vaski)

- Ruudunlukijan testaus

Helmet

- Finna-verkkokirjaston testauksen kokemuksia

Kirjastot.fi

- Frank-monihaku poistuu, tilalle valmis hakurajaus aluekirjastoihin

Outi

- Finna.fi:stä löytyy avoimista oppimateriaaleista lukutaidon kehittämiseen aineistoja
- Löytyy myös Luokkahuoneen Lukutaidot-osiosta

Kiitos!

Finna-posti@helsinki.fi

Kansalliskirjasto
Kirjastoverkkopalvelut

#Finnafi

@finnapalvelu

@finnafi

@finna.fi

@finna-palvelut

@finnafi